

Valtionosuudet ja kotikuntakorvaus 2023

Kaupunginhallitus 13.03.2023 § 77
2096/02.06.01/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Jaana Kuuva, taloussuunnittelupäällikkö
puh. 044 718 2788
jaana.kuuva(at)kuopio.fi

Päätösehdotus kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus merkitsee valtionosuuspäätökset tiedoksi ja päättää, että päätöksiin ei haeta oikaisua.

Päätös Merkitään, että taloussuunnittelija Jaana Kuuva selosti asiaa kokouksessa ja hän poistui kokouksesta asian esittelyn jälkeen. Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan päätösehdotuksen.

Selostus Valtiovarainministeriö on 29.12.2022 tehnyt päätöksen kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2023. Opetus- ja kulttuuriministeriö on 30.12.2022 tehnyt päätöksen opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetussa laissa ja vapaasta sivistystyöstä annetussa laissa tarkoitetuista valtionosuuksista vuodelle 2023.

Kaupungille on päätöksien perusteella myönnetty valtionosuuksia yhteensä 39,1 miljoonaa euroa seuraavasti:

- Kunnan peruspalvelujen valtionosuutta myönnettiin Kuopion kaupungille 21,7 miljoonaa euroa, johon sisältyy verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta 25,8 miljoonaa euroa.
- Veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvausta myönnettiin 19,2 miljoonaa euroa.
- Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuutta myönnettiin -1,8 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialueiden toiminnan käynnistyminen aiheutti valtionosuusrahoituksessa suuren muutoksen. Vuonna 2022 Kuopion kaupungin valtionosuuksien määrä yhteensä oli n. 244,7 milj. euroa. Peruspalvelujen valtionosuuden laskentatekijät painottuvat jatkossa kunnilla ikärakenteen nuorimpiin ikäluokkiin sekä mm. työllisyyteen, koulutustaustaan ja asukastiheyteen. Kuntien valtionosuuksista vähennetään myös perustoimeentulon rahoitusosuus.

Hyvinvointialueiden perustamisesta ja järjestämisvastuun siirrosta aiheutuvia taloudellisia vaikutuksia rajoitetaan kunnille siirtymätasauksella. Siirtymätasauksella kuntien talouden tasapainotilan muutos rajataan vuonna 2023 nolnaan eli tasapaino (tasapainotilalla tarkoitetaan vuosikatetta poistojen jälkeen) pysyy uudistusta edeltävällä tasolla. Viidentenä vuonna muutos on enintään +/-60 euroa/asukas, joka jää toistaiseksi pysyvänä voimaan. Muutosrajoitin puolestaan kohdistuu puhtaasti sote-tehtävien siirrosta aiheutuviin taloudellisiin muutoksiin. Rajoitin määritetään niin kutsutulla

”poikkileikkaushetkellä”, kun järjestämisvastuu siirtyy vuodenvaihteessa 2022–2023. Rajoittimen suuruus on symmetrisesti 60 prosenttia eli kunnan vastuulle jää sekä positiivisesta että negatiivisesta muutoksesta 40 prosenttia. Nämä tekijät vähentävät vuonna 2023 Kuopion kaupungin peruspalvelujen valtionosuutta yhteensä 16,7 milj. euroa.

Seuraavassa taulukossa on kuvattu talousarvioon 2023 sisältynyt valtionosuusarvio, valtionosuuspäätöksen mukainen valtionosuus sekä erotus talousarvioon.

Valtionosuudet (1000 euroa)

	Talousarvio 2023	Päätös 2023	Erotus
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, joka sisältää hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvän siirtymätasauksen ja muutosrajoittimen	-5 644	-4 051	+1 593
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	25 783	25 753	-30
Verotulomenetysten kompensatiot	19 467	19 198	-269
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-1 706	-1 769	-63
YHTEENSÄ	37 900	39 131	+1 231

Peruspalvelujen valtionosuuslaskelmat eivät ole olleet lopullisia ennen kuin Opetus- ja kulttuuriministeriö tarkistaa vuoden 2023 valtionosuutta varainhoitovuoden keskimääräisten oppilasmäärien mukaiseksi vuoden 2023 loppuun mennessä.

Lisäksi valtiovarainministeriö on tehnyt päätöksen kuntien perusopetuksen kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2023. Päätöstä on oikaistu maaliskuussa tapahtuvien maksatusten osalta 1.3.2023. Kotikuntakorvaus on porrasteinen oppilaan iän perusteella ja saadaan kertomalla perusosa 6-vuotiaiden osalta luvulla 0,61; 7–12-vuotiaiden osalta luvulla 1 ja 13–15-vuotiaiden osalta luvulla 1,60. Tämän mukaisesti Kuopion kaupunki saa kotikuntakorvauksia 1,3 miljoonaa euroa ja maksaa kotikuntakorvauksia 4,3 miljoonaa euroa vuonna 2023.

Kotikuntakorvauksen tulot- ja menot sisältyvät kasvun ja oppimisen palvelualueella perusopetuksen käyttötalouteen.

Kotikuntakorvaukset (1000 euroa)

	Talousarvio 2023	Päätös 2023	Erotus
Kotikuntakorvaustulot	1 321	1 266	-55
Kotikuntakorvausmenot	-4 627	-4 224	403
NETTO	-3 306	-2 958	348

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 64 §:n nojalla kunnalla on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle. Valtionosuuksiin liittyvät päätökset ovat valtionosuuslainsäädännön mukaisia ja ei ole ilmennyt seikkoja, joiden vuoksi niihin olisi syytä hakea oikaisua.

Vaikutusten arviointi

Merkitään, että asia on ilmasto- ja yritysvaikutuksiltaan neutraali.

Liitteet

2096/2023 Päätös opetus- ja kulttuuritointa varten kunnille käyttökustannuksiin myönnettävästä valtionosuudesta sekä kuntayhtymille, rekisteröidyille yhteisöille ja säätiöille myönnettävästä rahoituksesta vuodelle 2022

2096/2023 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2023